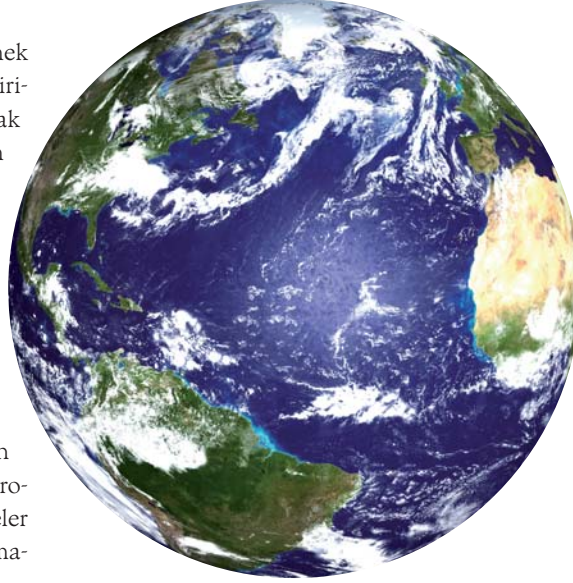

Kopenhag'da Anlaşma Var mı? Yok mu?

Yerküredeki gaz dengesizliğini gidermek için uluslararası seviyede yeni bir girişimde bulunuldu. Kyoto Protokolü olarak bilinen anlaşma dahilinde, Danimarka'nın Kopenhag kentinde, 7-18 Aralık 2009 tarihleri arasında, gelişmiş ve gelişmekte olan 119 ülke delegesinin katılımı ile uluslararası bir toplantı gerçekleştirildi. Dünyanın en güçlü 20, atmosfere en çok gaz yayan 15 ülkesinin temsilcileri de toplantıda hazır bulundular. İklim değişikliği konusunda uluslararası düzeydeki en önemli girişim olarak kabul edilen ve 2012'de süresi dolacak olan Kyoto Protokolü, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için, endüstriyel sahadaki bir dizi sınırlamayı kapsıyor.

1997 yılında Japonya'nın Kyoto kentinde hazırlanan bu protokol, iklim değişikliği için alınması gereken bazı önlemleri, Birleşmiş Milletler'in çatısı altında (UNFCCC, The United Nations Framework Convention on Climate Change) uygulamaya koymak ama-

Fosil yakıtları denen, doğal gaz, kömür ve petrol, günümüzde en çok kullanılan yakıt türlerini oluşturuyor. Ucuz olmaları bu maddelerin tercih edilmesindeki en büyük sebep. Bu maddelerin yanmaları ile ortaya çıkan karbondioksit, tıpkı bir branda gibi atmosferi kaplayarak sera etkisi oluşturuyor, bunun sonucunda da sıcaklık artıyor, buzullar eriyor, gece ve gündüz arasındaki ısı farkı değişime uğruyor ve iklim değişimleri görülüyor.

cını gütmektedir. Fakat bu girişim, müzakereden ancak yıllar sonra, 16 Şubat 2005'de, liderler, politikacılar ve bilim insanları arasında uluslararası bir kanun haline gelebildi. Protokolün yaptırım gücünün oluşabilmesi için, 1990 yılında yapılan karbondioksit ölçümlerine göre hiç olmazsa %55'lik orana sahip ülkelerin onayı gerekmektedir. Ancak, yüksek miktarda gaz üreten ABD ve Avustralya, gruba dahil olmayı reddediyordu.

1990 gaz ölçümlerine göre %17'lik dilime sahip Rusya'nın, 5 Kasım 2004'de protokolü kabul etmesi ile ihtiyaç duyulan onayın anahtarı alınmış oldu. Kyoto protokolü, böylece, yeryüzü gazlarının azaltılması için ilk resmi ve bağlayıcı özellik taşıyan anlaşma halini aldı.

Yakıt türlerinin değiştirilmesi ile enerjinin daha pahalıya mal olacağı çok açık. Gelişmiş ülkelerin somut adım atmamasında bunun etkisinin büyük olduğu düşünülüyor. ABD, Çin ve Hindistan liderlerinin, ortak bir paydada buluşmak adına verdikleri demeçler, kanuni bir yaptırıma bağlı olmamaları sebebi ile şüphe ile karşılanıyor.

Oldukça iyimser bir havada başlayan görüşmelerin ilerleyen dönemlerinde, bazı Afrika ülkelerinin bir süre oturumlara katılmayarak toplantıları protesto etmeleri, gelişmiş ülke liderlerinin, üretimlerinde kesintiye gitmeden karbondioksit oluşum hızını düşürmeyi ve hatta bu görüşmelerde

alınacak kararların uygulamalarını seneye bırakmayı önermeleri, ABD'den sonra en çok karbondioksit üreten ülke olan Çin'in somut adım atılması konusunda çekimser kalması zaman zaman sert tartışmalara sebep oldu.

İsveç başbakanı Fredrik Reinfeldt'in, "Yoksul ülkelere daha fazla maddi destek verilmeli." sözlerine gelişmiş ülke liderlerinin soğuk bakmaları, geri kalmış ülkelerin var olan iklim değişimlerinden sanayileşmiş ülkeleri sorumlu tutmaları ve ilk adımın bu ülkelere atılması gerektiğini vurgulamaları, ABD başkanı Barack Obama'nın, "Kaybedilecek zaman yok, liderler bir araya gelip somut adımlar atmalı." söylemine rağmen ülkesinin henüz gruba üye olmaması ve bu durumun Venezuela devlet başkanı Hugo Chavez tarafından vurgulanması, görüşmelerde gerginlikler yaşanmasına yol açtı..

Kopenhag Görüşmeleri'nde, zirvedeki ülkeler notlar aldılar ama tam anlamıyla süreçte ortak olmadılar. Yoksul ülkeler de görüşmelerden memnun ayrılmadılar. Bu nedenle Kopenhag İklim Zirvesi'nden ne yazık ki çocuklarımızı etkileyecek tatminkar bir sonuç alınmadığı söylenebilir. Nüfusun ve enerji ihtiyacının katlanarak arttığı dünyamızda fosil yakıtlar, nükleer enerji ve alternatif enerji kaynakları ile maliyet, çevre ilişkisi ne yazık ki her geçen gün hepimiz için daha da büyük bir sorun haline geliyor■

Kopenhag'da düzenlenen toplantının amacı; gelişmiş ülkelerin karbondioksit gazı oluşumuna neden olan endüstriyel üretimlerinde kesinti yapmaları ve yoksul ülkelere, iklim değişimi ile mücadelede için maddi destek vermelerini içeriyordu.